Mustafa Kemal'in Yetiştiği Ortam ve Fikir Hayatı

1.1. Mustafa Kemal'in Birinci Dünya Savaşı'na kadarki eğitim ve askerlik hayatını içinde bulunduğu toplumun siyasi, sosyal ve kültürel yapısı ile ilişkilendirir.

HATIRLAYALIM

- Mustafa Kemal'in doğup büyüdüğü Selanik; limanı, demir yolu ağı ve çok uluslu yapısıyla yeni fikirlerin hızla yayıldığı bir şehirdi.
- Eğitim hayatına Mahalle Mektebinde başlamış, modern yöntem uygulayan Şemsi Efendi Mektebi ve askerî okullarla devam etmiştir.
- Manastır Askerî İdadisinde tarih bilinci ve hitabeti gelişmiş; Namık Kemal, Tevfik Fikret, Ziya Gökalp, Rousseau ve Voltaire'den etkilenmiştir.

1 EŞLEŞTİRME

Görseldeki şehirleri Mustafa Kemal'in hayatındaki önemli etkileriyle eşleştiriniz.

1. Selanik	2. Manastır	3. İstanbul	4. Şam
Liman Çok Kültürlü	Askerî İdadi Tarih	Harp Okulu Başkent	5. Ordu İlk Görev

- ☐ 1. Selanik
- ☐ 2. Manastır
- ☐ 3. İstanbul
- ☐ 4. Şam

a) Tarih bilincinin ve edebiyat ilgisinin geliştiği askerî idadi şehri

b) Farklı kültürlerin bir arada yaşadığı, Batı fikirlerine açık liman şehri

c) Harp Okulu ve Akademisinde devlet meselelerini yakından tanıdığı merkez

d) İlk görev yeri olan 5. Ordu ve Vatan ve Hürriyet Cemiyetini kurduğu şehir

2 KISA CEVAP

Görseldeki okul levhasında modern yöntemlerle eğitim veren ve Mustafa Kemal'in okuduğu ilkokulun adını yazınız.

Şemsi Efendi Mektebi	Mahalle Mektebi
Modern eğitim yöntemleri **Yenilikçi pedagojik temel**	Geleneksel eğitim usulü **Kısa süreli ilk başlangıç**

_____

_____

3 AÇIK UÇLU · DÜŞÜN

Selanik şehrinin kültürel çeşitliliğinin Mustafa Kemal'in liderlik ve vizyonuna yaptığı katkıyı açıklayınız.

_____

_____

4 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki harita kartında Mustafa Kemal'in fikir ve askerlik hayatına yön veren şehirler işaretlenmiştir. Selanik'in çok uluslu yapısı ve zengin basın yayın hayatı onun hangi temel özelliğinin gelişmesine en çok katkı sağlamıştır?

SELANİK LİMANI VE DEMİR YOLU BAĞLANTILARI

Ege Limanı Ticareti	Belgrad - Manastır Hattı
Batı basını ve gazete akışı	Avrupa ile doğrudan ulaşım

(A) Farklı düşüncelere saygı duyma ve yenilikçi bir vizyon kazanma

(B) Geleneksel medrese eğitim yöntemlerine sıkı sıkıya bağlanma

(C) Askerlik mesleğinden vazgeçerek yalnızca ticarete yönelme

(D) Yabancı devletlerin himayesini mutlak bir çözüm olarak görme

5 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

Görseldeki aydınlar ve fikir akımları tablosuna göre yargılardan doğru olanlara D, yanlış olanlara Y işaretleyiniz.

FİKİR DÜNYASINI BESLEYEN AYDINLAR

Namık Kemal	Tevfik Fikret	J.J. Rousseau
Vatan şairi	İnkılap & akıl	Halk iradesi

	D	Y
Selanik'in Avrupa ile demir yolu bağlantısı Batı'daki gelişmelerin takibini kolaylaştırmıştır.	☐	☐
Manastır Askerî İdadisinde tarih öğretmeni Mehmet Tevfik Bey onda tarih bilinci oluşturmuştur.	☐	☐
Mustafa Kemal Harp Akademisinden teğmen rütbesiyle mezun olarak ilk görevine başlamıştır.	☐	☐
Namık Kemal ve Tevfik Fikret onun vatan sevgisi ve hürriyet anlayışını beslemiştir.	☐	☐

6 KISA CEVAP

Mustafa Kemal'in Şam'da görev yaparken kurduğu gizli cemiyetin adını yazınız.

_____

_____

7 TABLOYU TAMAMLA

Mustafa Kemal'in fikir dünyasını etkileyen aydınları inceleyerek tablodaki boş hücreleri tamamlayınız.

Aydın / Düşünür	Etki Ettiği Alan	Temel Vurgu
Namık Kemal	Vatanseverlik	Vatan ve hürriyet şairi
Tevfik Fikret		Batılılaşma ve aydınlanma
Ziya Gökalp	Milliyetçilik	
J. J. Rousseau		

8 SIRALAMA

Görselde verilen Mustafa Kemal'in eğitim gördüğü okulları kronolojik olarak 1'den 4'e kadar sıralayınız.

1. Şemsi Efendi	2. Askerî Rüştiye	3. Askerî İdadi	4. Harp Akademisi
Selanik İlkokul	Kemal adını aldı	Manastır Lise	İstanbul Kurmay

- ☐ Şemsi Efendi Mektebi (Selanik)
- ☐ Manastır Askerî İdadisi
- ☐ Selanik Askerî Rüştiyesi
- ☐ İstanbul Harp Akademisi

9 EŞLEŞTİRME

Görseldeki tarihî şahsiyetleri Mustafa Kemal üzerindeki etkileriyle eşleştiriniz.

Ömer Naci	M. Tevfik Bey	Montesquieu	M. Emin Yurdaku
Hitabet	Tarih Şuuru	Kanun	Millî Şiirler

- ☐ 1. Ömer Naci
- ☐ 2. Mehmet Tevfik Bey
- ☐ 3. Montesquieu
- ☐ 4. Mehmet Emin Yurdakul

a) Kuvvetler ayrılığı ve cumhuriyet düşüncesinde esinlendiği düşünür

b) Mustafa Kemal'e edebiyat ve hitabet sevgisi aşılayan okul arkadaşı

c) Tarih bilincini ve sevgisini uyandıran idadi öğretmeni

d) Millî duyguları ve Türk milletinin gücünü dile getiren şair

10 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki kitaplık kartında Mustafa Kemal'in gençlik yıllarında okuduğu Türk ve Fransız düşünürler listelenmiştir. Bu eserlerin onun fikir dünyasındaki ortak etkisi aşağıdakilerden hangisidir?

GENÇLİK YILLARI OKUMA KİTAPLIĞI

Namık Kemal · Tevfik Fikret · Ziya Gökalp · J.J. Rousseau · Montesquieu

Ortak Vizyon: Millî egemenlik, adalet, vatan sevgisi ve hürriyet.

(A) Millî bağımsızlık, hürriyet ve adalet kavramlarını benimsemesi

(B) Yalnızca Batı kültürünü kopyalamayı hedefleyen bir tutum alması

(C) Osmanlı geleneksel yönetim anlayışını değiştirmeden korumak istemesi

(D) Toplumsal ve siyasi meselelerden uzak durmayı tercih etmesi

11 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

Mustafa Kemal'in askerlik ve fikir hayatının başlangıcıyla ilgili yargılardan doğru olanlara D, yanlış olanlara Y işaretleyiniz.

	D	Y
Selanik Askerî Rüştiyesinde matematik öğretmeni ona 'Kemal' adını vermiştir.	☐	☐
Mustafa Kemal Manastır'da öğrenciyken Türk-Yunan Savaşı'na katılmak istemiştir.	☐	☐
Fransızcasını geliştirmesi yabancı basını doğrudan okumasını engellemiştir.	☐	☐
Harp Okulunda gazete ve dergi çıkararak arkadaşlarına fikirlerini yaymıştır.	☐	☐

12 ŞİFRELİ KELİME

Görseldeki tarih ipuçlarından yararlanarak bulmacayı çözünüz. Turuncu anahtar kutulardaki harfleri birleştirerek hedeflenen kavramı bulunuz.

VATAN VE HÜRRİYET FİKRİNİN DOĞUŞU

VOLTAIRE · AKADEMİ · TEVFİK · ASKER · NAMIK

İpuçlarını çözerek gizli tarih terimini (5 harf) bulunuz.

Aydınlanma çağının Fransız filozofu ve yazar ☐☐☐☐☐☐☐☐

Harp Okulu sonrası kurmay subay yetiştiren yüksek askerî okul ☐☐☐☐☐☐☐☐

Batılılaşma ve hürriyet şiirleriyle tanınan şair (Fikret) ☐☐☐☐☐☐☐☐

Vatan savunması için üniforma giyen rütbeli personel ☐☐☐☐☐☐☐☐

'Vatan Şairi' olarak anılan edebiyatçı ve fikir insanı ☐☐☐☐☐☐☐☐

Turuncu kutulardaki harfler yukarıdan aşağıya:

_____